

NE ZAMUDITE LEPE PRILIKE!

V času od 10. novembra do 31. decembra 1933 dobite v Cirilovih knjigarnah v Mariboru po znižanih cenah 4 zelo lepe povesti in sicer:

»A njega ni« za 12 Din (prej 15 Din),
 »Esterca« za 12 Din (prej 15 Din),
 »S strelo in plinom« za 7 Din (prej 10 D)
 »Pravica in usmiljenje« za 7 Din (prej 10 Din).

Kdor pa kupi vse štiri knjige, jih dobi za 32 Din. Znižane cene veljajo le do 31. decembra t. l. Prijatelji dobrega čtiva, ne zamudite prilike!

Bombe in kemija v moderni vojni.

Zadnjič smo opisali, kako važno ter naravnost odločujočo vlogo bodo igrala v bodoči vojni letala. Danes hočemo prav kratko naštet, kake bombe da že ima novodobno bojno letalo na razpolago.

Brisanc bombe.

Brisanc bombe eksplodirajo, ko priletijo na zemljo, in povzročajo, ker se razletijo na tisoče ter tisoče kosov, velikansko škodo. Najmanjša brisanc bomba tehta 5 kg. Bombe iste kakovosti od 50 kg so razstrelilne bombe in se da njih eksplozija tudi po priletu na zemljo uravnati na poljuben čas. Izdelane so že brisanc bombe, ki tehtajo 500 in celo 1800 kg.

Vžigalne bombe.

Že v svetovni vojni so se posluževali vžigalnih bomb, ki pa so bile večkrat tako površno izdelane, da navadno niso dosegle svojega namena. Vžigalne bombe so v povojnem času znatno bolj šali in so kot orožje napram civilnemu prebivalstvu eno najbolj uničevalnih sredstev. Tehtajo komaj 1 kg, ravno toliko, da lahko prebijajo streho. Najbolj nevarna bomba vžigalka je »elektroin-

ternit bomba«, ki povzroči pri udaru na streho 2000—3000 stopinj vročine in je zadeto poslopje takoj v ognju. Ravno radi lahkote teh bomb jih vzame letalo več 100 kg s seboj in požge z njimi cele dele mesta, ne da bi utegnili priskočiti na pomoč gasilci.

Plinske bombe.

Plinskih bomb se je posluževalo v zadnji vojni le topništvo. V svetovni vojni so sicer izdelali Amerikanci celo plinske bombe za aeroplane, vendar jih niso uporabljali. Seve je pa izključeno, da bi letala obsula s strupenimi plini cela mesta. Plinski napadi iz zraka so odvisni od vremena. Sneg ali veter one mogočita pravi učinek plina. Obrambna sredstva napram plinom so mnogo lažja ter izdatnejša nego proti brisanc ter vžigalnim bombam.

Deževanje strupenih tekočin.

V bodoči vojni bodo vozila letala seboj cele tanke, ki bodo napolnjeni z različnimi tekočinami, katere bo mogoče pod pritiskom deževati na zemljo. Strupena izhlapevanja takih tekočin lahko zastrupijo cele pokrajine. Ta način zastrupljanja uporabljajo v Ameriki z velikimi uspehi proti koblicam ter škodljivim žuželkam. Zastrupljanja na baškar opisani način bi lahko za slučaj vojne širila letala samo v megli ali v nočni temi.

Umetni dim ter megla.

Proizvajanje dima ter megle s pomočjo letala se vrši na ta način, da izbrizgava aeroplan iz svojega tanka tekočine, ki se razblinijo v meglo. Tako napravljena megla se vleže naglo na zemljo ter prikrije letalo opazovanju s tal. Zastonj so doslej poskušali, da bi tako povzročeno zamegljenje zastrupili.

Kemična vojna.

V zadnji vojni je igrala prvič v zgodovini vojne tehnike važno vlogo uporaba strupenih plinov. Že med vojno je vse govorilo o kemični vojni in je bilo razumeti pod tem izrazom orožje, ka-

terega je omogočala hitro se razvijajoča kemija.

Prvi pojavi plinske vojne.

Prve pojave plinske vojne izsledimo že v starodavnih časih. Z užiganjem gost dim povzročujočih ognjev so naganjali lovci zverjad iz skrivališč. Oblegovalci so večkrat izkurili utrjene postojanke in pregnali iz njih branitelje, kakor to delajo še danes lovci z jazbeci in lisicami. Stari grški Spartanci so uporabljali pri vojskovanju prave strupene pline na ta način, da so nasuli na tleče oglje žvepla ali arzena. Takih plinov so se posluževali tudi že stari Rimljani in predvsem Bizantinci v bojih zoper Turke.

V srednjem veku že naletimo na poskuse, izdelati s strupenimi plini napolnjene izstrelke. V omenjeni dobi pa je ostalo po največ pri poskusih, praktična uporaba strupenih plinov se da dokazati le v par slučajih.

Istina je tudi, da so se lotili zadnje svetovne borbe razni narodi, od katerih ni imel prvotno niti eden namena, da bi bil uporabil v obrambi ali pri napadu strupene pline.

V predvojnem času je znano iz Francije, da je metala policija pri napadu na hendite solze povzročujoče bombe.

Plinski napadi med zadnjo vojno.

Do uporabe strupenih plinov med svetovno vojno je došlo, ko se je razvila borba v postojankah. Nemcem se je kot prvim rodila misel: spuščati pri ugodnem vetru proti sovražnim postojankam strupeni klorov plin. Na ta način so prebili večkrat bojno črto po več kilometrov na široko. To se je n. pr. izvršilo z velikim uspehom od strani Nemcev dne 22. oktobra 1915. Antantne čete niso bile pripravljene na prvi plinski napad, ki je zahteval 5000 mrtvih in 10.000 težko zastrupljenih. Omenjenemu napadu so sledili nešteti na nemški in zavezniški strani. Začeli so polniti izstrelke s strupenimi plini, izdelali so posebne metalce strupenih

Gospod Čresnik je šel z Eriko, jo ogovarjal in se ji smejal, tudi ona je govorila in se smejala.

Kaj je pomenilo to?

Tudi v meni sta rastle nekaka nevolja in grenka ljubosumnost.

Deseto poglavje.

Pomlad. — Timova podoba. — Raznovrstni pomisleki. — Boltežar in Tim iščeta nevest. — O ujetih prebivalcih iz gozda. — Maj.

Kako lepa pomlad je bila to v hladni dolini med gozdovi! Ko je vzšlo sonce, sem bil že na vrtu, prilival sadikam, opazoval, kako poganja fižol iz tal, kako ženejo redkvice, kako drevesa drug za drugim dobivajo zelene liste.

Počasi sem lezel pod kmetov klobuk. Bil sem mnogo bolj radoveden na to, koliko jajc bodo znesle kokoši, kakor pa na modrost, ki jo je bogvé kateri poslanec izustil v parlamentu. S psoma sem uganjal neumnosti in sem bil vedno zraven, kadar je Padovka prinesla na sonce

na dvorišče naše mlade goske, ki so spale čez noč pri kuhinjski peči v loncih, napolnjenih s perjičjem.

Tudi tri panje čebel sem kupil. Od tistega časa Tim ne stopi več na vrt. Zdi pa se tudi, da so čebele Tima prav posebno vzele na muho. Dvakrat je že nosil okrog debelo lice, enkrat pa strašansko zatekel nos. Če se pripeti kaj takega, ima Padovka praznik, kajti nečloveško mu je škodoželjna.

Pomladni zrak me zelo utruja. Kadar sem po tri ure v prosti naravi in sedem nato k časopisu, skoraj vedno zadremujem.

Veliko hodim na izprehod. Saj nimam nobenega dela. Niti na misel mi ne pride, da bi v tem svetlem pomladnem času sedel h knjigam, ali pa za pisalno mizo.

Dalje sledi.

V vsako hišo „NEDELJA“!

Ne pozabite

si pred nakupom ogle dati izložbe ter zalogo manufakture

gotovih oblačil
Din 100,-

čimskih suken
Din 220,-

ženskih plaščev
Din 190,-

itd.

v veletrgovini

ANTON MACUN
MARIBOR
GOSPOSKA UL. 8-10

Važno! Važno!
Za deželno ljudstvo
10% popustal

1008

Imaš li bolečine

v obrazu!
po vsem telesu!
Ali rabiš mazilo,
ki krepi in jači!

Ali te muči

Glavobol? Zobobol?
Trganje?
Želiš li najboljše za zobe,
kožo, glavo?
Ali si preveč občutljiv za
hladen zrak?

Vporabljaj Elsafluid!

Pravi Fellerjev Elsafluid se dobiva v lekarnah in zadevnih trgovinah po Din 6.—, Din 9.— in Din 26.—. Po pošti najmanj 1 zavoje (9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici) za 58 Din, dva taka zavoja 102 Din pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž 341, Say. ban. — Odobreno po ministertvu soc. pol. in narod. zdravja, Sp. št. 509 z dne 24. marca 1932. — **Zapomnite! Elsafluid ostane Elsafluid!**

plinov in plinski napadi so se neprestano in z neverjetno naglico izpopolnjevali glede strahotnih učinkov.

Prvotni plini, s katerimi so se borili med svetovno vojno, so povzročali ali solzenja, ali z udihavanjem težka poškodovanja in celo takojšnja smrt.

V bitki pri Ypernu so se poslužili Nemci plina, ki je povzročil zastrupljenje v masah še le nekaj ur po udihanju.

Nekaj statistike iz svetovne vojne.

Kako strahotna uničenja so napravili strupeni plini kot orožje, nam naj nekoliko pojasnijo naslednje številke:

Amerikanske zgube v svetovni vojni znašajo 258.338 mož. Od teh odpade na zastrupljene s plini: 75.752, to je 29.3%. Nemške plinske zgube bi naj znašale 78.663, francoske 190.000, angleške zgube 180.981. Celotne plinske zgube teh 4 narodov dosežejo pol milijona mož. Ker je bilo napolnjenih s strupenimi plini le 5% vseh izstrelkov, so bili strupeni plini med vojno najmočnejše ter najbolj učinkovito orožje.

V zadnji vojni so uporabljali kot orožje približno 30 raznih strupenih plinov. V povojnem času so že preiskusili kot za vojskovanje porabljivih nad 1000 različnih plinov, ki pa glede učinkovitosti nikakor ne presegajo med vojno preizkušenih. Pretežni del vsega, kar se danes piše glede strahot bodoče plinske vojne, je zdaj še daleč — daleč pretirano!

Poslednje vesti.

Kralj v Kragujevcu — kraljica v Zagrebu. Zadnje nedeljo je prisostvoval naš kralj proslavi stoletnice gimnazije v Kragujevcu. Iz bližnje in daljne okolice je prihitelo pozdravit vladarja gotovo 20.000 ljudi. Kralj se je zahvalil za številne pozdrave in je imel po odkritju spominske plošče pomenljiv govor, ki je bil sprejet z največjim navdušenjem. — Zadnje soboto se je pripeljala v Zagreb kraljica Marija, da je osebno prisostvovala svečani otvoritvi srednješolskega zavetišča v Meduličevi ulici. V nedeljo dne 5. novembra je obiskala kraljica zagrebško katedralo, pred katero se je zbrala množica, da izrazi vladarici svojo udanost in ljubezen. Pred vrati katedrale je pozdravil kraljico nadškof dr. Ante Bauer z duhovščino. Nj. Vel. kraljica je priščno pozdravila navzoče, nakar je stopila v svetišče s svojim spremstvom. Oglevala si je posamezne oltarje in zakladnico. Po ogledu je zapustila katedralo in se vrnila med navdušenim vzklikanjem množice v dvorec.

Za novega ministra našega dvora je imenovan Milan Antič, rodom iz Zaječara v Srbiji in je bil že dalje časa v diplomatski službi.

Sprememba v italijanski vladi. Odstopila sta italijanski mornariški minister Jožef Siriani in letalski minister znani maršal Balbo. Obe ministrstvi je prevzel Mussolini. Maršal Balbo je imenovan za guvernerja Libije v Afriki.

Japonska ogroža Rusijo in Ameriko. Zadnje dni so se pojavila na Daljnem vzhodu pri Vla-

divostoku nad ruskim ozemljem japonska vojna letala. — Japonci bodo zgradili na Marijanskem otočju v Tihem oceanu veliko letališče kot oporo proti Ameriki.

Obsodba sodišča za zaščito države. Belgrad, 6. nov. AA. Danes popoldne ob 16 je Državno sodišče za zaščito države izreklo obsodbo proti Miciću Luju in tovarišem radi zločina vojninstva v korist dveh tujih držav. Glede teh dejanj se je vršila glavna razprava od 23. do 29. oktobra ob izključitvi javnosti v interesu državne varnosti. Z današnjo obsodbo so obsojeni: Lujo Micić, podpolkovnik v pokoju, na smrt na vešalih; Avguštin Furlani, privatni uradnik in kapetan v ostavki, na 20 let robije in trajno izgubo častnih pravic; Mane Streicher, letalski kapetan v pokoju, na 10 let in 6 mesecev robije in na trajno izgubo častnih pravic; Kamilo Seraglio, trgovec in italijanski državljani, na 10let robije, po prestani kazni pa na stalni izgon iz države; Edmund Weiss, trgovec in italijanski državljani, na 5 let robije in izgubo častnih pravic, po prestani kazni pa na stalni izgon iz Jugoslavije; Fridrik Červenka, avstrijski državljani, major v pokoju, na dosmrtno robijo in trajno izgubo častnih pravic ter izgon iz Jugoslavije; Oskar Ravnaher, administrativni kapetan v pokoju, na 2400 Din, odnosno 40 dni zavora; Raul Ravnaher, administrativni kapetan v pokoju, na 1200 Din, odnosno 20 dni zavora; Anton Velikonja na 3000 Din, odnosno 50 dni zavora; Mate Lalčič, podpolkovnik v pokoju, je bil pa oproščen.

Veseli dogodek v Selnici ob Dravi. Daleč na okoli dobro znani kolarski mojster Nikolaj Kotolenko, čvrsta haloška korenina, je iznenadil v soboto dne 4. novembra Selničane že zgodaj v jutro. Zaspanci so se prebudili iz sladkega spanja kaj je bilo? Kar naenkrat je domača muzika pod vodstvom g. Žunka pred cerkvenim prostorom zasvirala vesele koračnice. Kmalu nato se pojavi orjaška postava našega Nikolaja v ulogi ženina. Peljal je pred oltar mlado nevesto Anico Sakešek. Naš ženin je kljub šestim križem res še pravi korenjak. Veselo je zaukal, kakor mladenič. Selničani in vsi drugi prijatelji mu želimo obilo blagoslova!

Ogenj je uničil v Spodnji Gorici pri Račah gospodarsko poslopje posestnika Avgusta Pernata. Zgorelo je še 3000 kg sena, 5000 kg slame in gospodarsko orodja.

Sv. Tomaž pri Ormožu. V petek, 3. nov., je bil pri nas pogreb Ivana Kavčiča, vpokojenega železničarja, ki je umrl 1. nov. v starosti 68 let. Bolehal je dalje časa ter iskal ozdravljenja v bolnici v Mariboru, pa žal ga ni več mogel doseči. Rajni je bil rojen pri Sv. Tomažu ter je želel, naj bi bil tamkaj pokopan, kar se je tudi zgodilo. Pogreba se je udeležilo veliko ljudi. Njegov nekdanji tovariš Martin Medvešek iz Maribora se je od njega poslovil ob odprtem grobu s priščinimi besedami, povdarja joč zlasti njegovo dejansko ljubezen do bližnjega. Blagi rajni naj v miru počiva! Preostanim naše sožalje!

Teharje pri Celju. Na Martinovo nedeljo 12. nov. bo župnija Teharje slovesno obhajala dva jubileja: 1900letnico našega odrešenja in 25letnico posvečenja čupne cerkve. V nedeljo pride prevz. g. knezoškof dr. Ivan Jožef To-

mažič, ki bo po slovenskem vходу v cerkev ob 9. uri najprej blagoslovil novi prapor Apost. mož in fantov, potem imel slavnostno pridigo, nato sv. mašo, nosil pri procesiji Najsvetejša in nazadnje posvetil celo župnijo presv. Srcu.

Št. IIj v Slov. gor. Na praznik Vseh svetnikov smo imeli tu izredno slovesnost. Po za slugi domačega g. kaplana Ravšla smo postavili na pokopališču priprost križ v spomin padlih fantov in mož v svetovni vojni. Hvala g. kaplanu in pevcem za njih požrtvovalnost!

Pod okriljem društva »Zarja« igrajo v nedeljo dne 12. novembra 1933, ob 3. uri popoldne, v društveni dvorani pri Sv. Lenartu člani dramskega odseka magdalenske kongregacije v Mariboru veseloigro v treh dejanjih »Ženitev«.

Higiensko čiščenje perje po Din 10.50, 17.50, 28.—, 48.— in višje. Vzorcji se pošljejo zastoj. Stermecki — Celje.

Ponudba: konjske dežne plahte, nepremočljive s kumetšpicco in strangremenje, 180 cm dolge, 1 par Din 450.—, razpošilja: Alojzij Gnušek, Maribor, Glavni trg 6. 1125

Iščem zanesljivega spretnega hlapca konjarja za posestvo. Ponudbe pod »Poštena« na trafiko Kovač, Celje, Aleksandrova. 1130

Posojilno in hranilno društvo pri Sv. Emi, r. z. n. z., ima dne 13. novembra 1933, ob treh popoldne, izredne občni zbor v uradnem prostoru. Dnevni red: Volitev načelnika, Slučajnosti. — Načelstvo. 1129

10. in 11. t. m. velika prodaja postelj od 60 Din, 8 omar, stoli, mize, pernice, plišast divan 350 Din, čevlji, kuhinjske kredence po 150 D, otročje obleke. Židovska 4 in 8, dvor. 1128

Singer šivalni stroj prodaja mehanična delavnica Draksler, Maribor, Vetrinjska 11. 1127

Posestva, gostilne, hiše prodaja Posredovalnica Maribor, Frančiškanska ulica 21. 1126

Malo posestvo, krma za 4 krave, na prodaj. Nalov v upravi lista. 1124

Ženska, od 30 let naprej, poštena, delavna, iz ugledne rodbine, se sprejme za stalno za gospodinjstvo in kuhinjo v večji trgovski hiši v Mariboru. Ponudbe na upravo lista pod: »Stalna in dobra služba«. 1123

Občinski tajnik in organist ceciljanec, ki dobiva malo pokojnino, išče službo. Naslov pri upravi lista. 1121

Trgovka, vdova srednjih let, išče sotrudnico z nekaj kapitalom. Ponudbe na upravo lista pod značko »Poštena 36«. 1122

Mlada zakonca brez otrok, vešča kmetijstva, poštena, sprejemem takoj. Stanovanje in vse prosto. Ponudbe pod »Mlada zakonca« na upravo lista. 1120

Auer Anka naznanjam Vam, da sem preselila trgovino klobukov v hišo slikarja Lorberja v Mariboru, Vetrinjska 5, se priporočam, dam klobuke cenejše. 1119

Spomnimo Vas na to, kar ste gotovo že slišali:

»Karo čevlji so najboljše.«

Privoščite tudi Vašim nogam enkrat dobro in zdravo obutev. Priporočamo se:

1118 Karo, Maribor, Gosposka 13.